

Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την πρακτική εφαρμογή του συστήματος αειφορίας της ΕΕ για τα βιοκαύσιμα και τα βιορευστά και με τους κανόνες προσμέτρησης για τα βιοκαύσιμα

(2010/C 160/02)

1. ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΑ ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΒΙΟΡΕΥΣΤΑ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), με τη νέα πολιτική της για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, θεσμοθέτησε το παγκοσμίως πληρέστερο και πιο προηγμένο δεσμευτικό σύστημα αειφορίας του είδους αυτού. Το σύστημα αυτό θα ισχύει τόσο για τα βιοκαύσιμα και βιορευστά εγχώριας παραγωγής, όσο και για τα εισαγόμενα. Τα σχετικά κριτήρια αειφορίας καθορίζονται στην οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που εκδόθηκε το 2009 ⁽¹⁾. Αντίστοιχα κριτήρια για τα βιοκαύσιμα καθορίζονται στην οδηγία για την ποιότητα των καυσίμων ⁽²⁾.

Στην παρούσα ανακοίνωση περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο τα κράτη μέλη και οι οικονομικοί φορείς μπορούν να εφαρμόσουν στην πράξη τα κριτήρια αειφορίας και τους κανόνες προσμέτρησης των βιοκαυσίμων, που καθορίζονται στην οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η ανακοίνωση δεν έχει δεσμευτικό χαρακτήρα· προσορισμός της είναι να βοηθήσει τα κράτη μέλη και να διευκολύνει τη συνεπή εφαρμογή των κριτηρίων αειφορίας. Η παρούσα ανακοίνωση συνοδεύεται από ανακοίνωση σχετικά με τα εθελοντικά συστήματα και τις προκαθορισμένες τιμές, καθώς και από κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τον υπολογισμό των αποθεμάτων άνθρακα του εδάφους.

1.1. Εισαγωγή στην παρούσα ανακοίνωση

Τα κριτήρια αειφορίας ισχύουν για τα βιοκαύσιμα/βιορευστά που παράγονται στην ΕΕ και για τα εισαγόμενα.

Τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για τη διασφάλιση της τήρησης των κριτηρίων αειφορίας, όταν τα βιοκαύσιμα/βιορευστά:

- 1) προσμετρώνται για την επίτευξη των οικείων στόχων όσον αφορά την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, που προβλέπονται από την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ⁽³⁾.

- 2) χρησιμοποιούνται για την τήρηση των υποχρεώσεων που αφορούν την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ⁽⁴⁾.

- 3) αποτελούν αντικείμενο χρηματοδοτικής στήριξης για την κατανάλωσή τους ⁽⁵⁾.

- 4) προσμετρώνται για την επίτευξη του στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που καθορίζεται στην οδηγία για την ποιότητα των καυσίμων (μόνο βιοκαύσιμα) ⁽⁶⁾.

- 5) αποτελούν αντικείμενο επενδυτικών ενισχύσεων ή/και ενισχύσεων λειτουργίας σύμφωνα με τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος (μόνο βιοκαύσιμα) ⁽⁷⁾.

- 6) λαμβάνονται υπόψη δυνάμει των διατάξεων του κανονισμού για τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) από τα επιβατικά αυτοκίνητα οι οποίες αφορούν τα οχήματα που κινούνται με εναλλακτικά καύσιμα (μόνο βιοαιθανόλη Ε85) ⁽⁸⁾.

Η παρούσα ανακοίνωση συνοδεύεται από κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τον υπολογισμό των αποθεμάτων άνθρακα του εδάφους ⁽⁹⁾ — δεσμευτικό έγγραφο που εκδίδεται σύμφωνα με το παράρτημα V σημείο 10 της οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας — και από ανακοίνωση σχετικά με τα εθελοντικά συστήματα και τις προκαθορισμένες τιμές ⁽¹⁰⁾.

Για τις παραπομπές της παρούσας ανακοίνωσης σε συγκεκριμένες διατάξεις χρησιμοποιούνται οι αριθμοί των άρθρων της οδηγίας περί ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Στον πίνακα εμφανίζονται τα σημεία της οδηγίας για την ποιότητα των καυσίμων που περιέχουν αντίστοιχες διατάξεις. Οι αναφορές της παρούσας ανακοίνωσης στην «οδηγία» νοούνται ως αναφορές στην οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Στις περιπτώσεις που η οδηγία για την ποιότητα των καυσίμων περιέχει αντίστοιχη διάταξη, ισχύουν και για την οδηγία αυτή.

Πίνακας: Άρθρα και παραρτήματα που αναφέρονται στην παρούσα ανακοίνωση

Οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	Οδηγία για την ποιότητα των καυσίμων
Άρθρο 2: Ορισμοί	Δεν περιλαμβάνεται
Άρθρο 5: Υπολογισμός του μεριδίου της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές	Δεν περιλαμβάνεται
Άρθρο 17: Κριτήρια αειφορίας για τα βιοκαύσιμα και τα βιορευστά	Άρθρο 7β: Κριτήρια αειφορίας για τα βιοκαύσιμα

⁽¹⁾ Οδηγία 2009/28/ΕΚ, άρθρο 17.

⁽²⁾ Οδηγία 98/70/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/30/ΕΚ, άρθρο 7β.

⁽³⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο α). Ως απότοκο του πεδίου εφαρμογής του όρου «τελική κατανάλωση ενέργειας» κατά τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1099/2008, συμπεριλαμβάνονται τα βιοκαύσιμα που χρησιμοποιούνται στις διεθνείς αερομεταφορές (όταν πωλούνται σε κράτος μέλος), αλλά όχι τα χρησιμοποιούμενα στις διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές.

⁽⁴⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο β). Σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 2 στοιχείο ιβ) της οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

⁽⁵⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο γ). Συνήθως στο πλαίσιο εθνικού καθεστώτος στήριξης.

⁽⁶⁾ Άρθρο 7α της οδηγίας για την ποιότητα των καυσίμων.

⁽⁷⁾ ΕΕ C 82 της 1.4.2008, σ. 1.

⁽⁸⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 443/2009, άρθρο 6.

⁽⁹⁾ ΕΕ L 151 της 17.6.2010, σ. 19.

⁽¹⁰⁾ Βλ. σελίδα 1 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

Οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	Οδηγία για την ποιότητα των καυσίμων
Άρθρο 18: Επαλήθευση της τήρησης των κριτηρίων αειφορίας για τα βιοκαύσιμα και τα βιορευστά	Άρθρο 7γ: Επαλήθευση της τήρησης των κριτηρίων αειφορίας για τα βιοκαύσιμα
Άρθρο 19: Υπολογισμός του αντίκτυπου των βιοκαυσίμων και βιορευστών στα αέρια θερμοκηπίου	Άρθρο 7δ: Υπολογισμός του κύκλου ζωής των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από βιοκαύσιμα
Άρθρο 21: Ειδικές διατάξεις για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές στις μεταφορές	Δεν περιλαμβάνεται
Άρθρο 24: Πλατόφορμα διαφάνειας ⁽¹⁾	Δεν περιλαμβάνεται ⁽²⁾
Παράρτημα III: Ενεργειακό περιεχόμενο των καυσίμων κίνησης	Δεν περιλαμβάνεται
Παράρτημα V: Κανόνες υπολογισμού του αντίκτυπου των βιοκαυσίμων, των βιορευστών και των συγκριτικών τους ορυκτών καυσίμων στα αέρια θερμοκηπίου	Παράρτημα IV: Κανόνες για τον υπολογισμό του κύκλου ζωής των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από βιοκαύσιμα

⁽¹⁾ Στον δικτυακό τόπο: http://ec.europa.eu/energy/renewables/transparency_platform/transparency_platform_en.htm

⁽²⁾ Η Επιτροπή προτίθεται να δημοσιεύσει τα έγγραφα που έχουν σημασία για την οδηγία περί της ποιότητας των καυσίμων και στον δικτυακό τόπο που αφορά την οδηγία αυτή.

2. ΑΝΤΙΚΕΤΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΔΪΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ

Η οδηγία περιέχει κριτήρια αειφορίας που αφορούν τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου ⁽¹⁾, τα εδάφη με υψηλή αξία βιοποικιλότητας ⁽²⁾, τα εδάφη με υψηλά αποθέματα άνθρακα ⁽³⁾ και τις γεωργοπεριβαλλοντικές πρακτικές ⁽⁴⁾. Τα εν λόγω κριτήρια αειφορίας πρέπει να τηρούνται για τους σκοπούς που απαριθμούνται στο τμήμα 1. Αυτό σημαίνει ότι δεν ισχύουν για όλα τα βιοκαύσιμα/βιορευστά, αλλά μόνο για όσα καλύπτονται από τους συγκεκριμένους σκοπούς, τα οποία πάντως συνιστούν σήμερα τη μεγάλη πλειονότητά τους.

2.1. Κριτήρια σχετικά με τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και με τα εδάφη

Τα κράτη μέλη οφείλουν να υποχρεώνουν τους οικονομικούς φορείς να αποδεικνύουν ότι τα βιοκαύσιμα/βιορευστά πληρούν τα κριτήρια αειφορίας που αφορούν τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και τα εδάφη ⁽⁵⁾. Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να παρέχουν την απόδειξη αυτή με τους ακόλουθους τρεις τρόπους:

- 1) υποβάλλοντας στην αρμόδια εθνική αρχή δεδομένα σύμφωνα με τις απαιτήσεις που έχει θεσπίσει το κράτος μέλος («εθνικό σύστημα», που υποχρεούνται να διαθέτουν όλα τα κράτη μέλη) ⁽⁶⁾.
- 2) χρησιμοποιώντας «εθελοντικό σύστημα», αναγνωρισμένο από την Επιτροπή για τον συγκεκριμένο σκοπό ⁽⁷⁾.
- 3) σύμφωνα με τους όρους διμερούς ή πολυμερούς συμφωνίας που έχει συναφθεί από την Ένωση και έχει αναγνωριστεί από την Επιτροπή για τον συγκεκριμένο σκοπό ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 2.

⁽²⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 3.

⁽³⁾ Άρθρο 17 παράγραφοι 4 και 5.

⁽⁴⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 6.

⁽⁵⁾ Άρθρο 18 παράγραφος 1.

⁽⁶⁾ Άρθρο 18 παράγραφος 3.

⁽⁷⁾ Άρθρο 18 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο και Άρθρο 18 παράγραφος 7.

⁽⁸⁾ Άρθρο 18 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο και Άρθρο 18 παράγραφος 7.

Είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν διαφορετικοί τρόποι για την απόδειξη της τήρησης διαφορετικών κριτηρίων.

Τα κράτη μέλη πρέπει να προσδιορίσουν τους οικονομικούς φορείς που θα υποχρεούνται να υποβάλλουν τις σχετικές πληροφορίες. Τα περισσότερα καύσιμα κίνησης υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης, ο οποίος καταβάλλεται κατά τη θέση τους σε ανάλωση ⁽⁹⁾. Η αυτονόητη επιλογή είναι να ανατίθεται στον οικονομικό φορέα που καταβάλλει τον φόρο η ευθύνη για την υποβολή πληροφοριών σχετικά με τα βιοκαύσιμα. Αναμένεται ότι στο στάδιο αυτό θα υπάρχουν πληροφορίες για τα κριτήρια αειφορίας στο σύνολο της αλυσίδας καυσίμου ⁽¹⁰⁾.

Στην περίπτωση των βιορευστών, καθώς και ορισμένων βιοκαυσίμων, π.χ. εκείνων που χρησιμοποιούνται σε δέσμιους στόλους οχημάτων ή στις αερομεταφορές, ενδέχεται να χρειαστούν χωριστές διατάξεις για τον προσδιορισμό των υπεύθυνων οικονομικών φορέων.

Τα κράτη μέλη οφείλουν να υποχρεώνουν τους οικονομικούς φορείς να εξασφαλίζουν κατάλληλο επίπεδο ανεξάρτητου ελέγχου των πληροφοριών που υποβάλλουν ⁽¹¹⁾. Στην περίπτωση των οικονομικών φορέων που χρησιμοποιούν αναγνωρισμένο από την Επιτροπή εθελοντικό σύστημα ή διμερή/πολυμερή συμφωνία για να αποδείξουν την τήρηση των κριτηρίων αειφορίας, το επίπεδο αυτό καλύπτεται ήδη από την αναγνώριση. Όσον αφορά τους οικονομικούς φορείς που εφαρμόζουν διαδικασία προβλεπόμενη από την εθνική νομοθεσία, τα κράτη μέλη καλούνται να βασιστούν στις απαιτήσεις για το κατάλληλο πρότυπο ανεξάρτητου ελέγχου και για το σύστημα ισοζυγίου μάζας ⁽¹²⁾, οι οποίες περιλαμβάνονται στο τμήμα 2.2 της ανακοίνωσης σχετικά με τα εθελοντικά συστήματα και τις προκαθορισμένες τιμές ⁽¹³⁾.

⁽⁹⁾ Πρβλ. οδηγίες 2008/118/ΕΚ και 2003/96/ΕΚ.

⁽¹⁰⁾ Μόνη εξαίρεση θα μπορούσαν να αποτελούν οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τη διανομή του καυσίμου (εάν χρειάζονται για τον υπολογισμό πραγματικής τιμής). Στην περίπτωση αυτή θα είναι σκόπιμη η εφαρμογή τυπικού συντελεστή.

⁽¹¹⁾ Άρθρο 18 παράγραφος 3.

⁽¹²⁾ Άρθρο 18 παράγραφος 1.

⁽¹³⁾ Μια σημαντική διαφορά έγκειται στο ότι τα εθελοντικά συστήματα πρέπει κατά κανόνα να διασφαλίζουν τον έλεγχο των οικονομικών φορέων πριν επιτραπεί η συμμετοχή τους σε αυτά. Δεν είναι αναγκαία η επιβολή ανάλογης υποχρέωσης από τα εθνικά συστήματα, τα οποία μπορεί κάλλιστα να είναι σκόπιμο να προβλέπουν τη διατύπωση ισχυρισμών ειδικού σκοπού από τους οικονομικούς φορείς.

2.2. Γεωργικές και περιβαλλοντικές απαιτήσεις και πρότυπα για τους γεωργούς της ΕΕ ⁽¹⁾

Το κριτήριο που αφορά τις γεωργικές και περιβαλλοντικές απαιτήσεις και πρότυπα για τους γεωργούς της ΕΕ ισχύει μόνο για τα βιοκαύσιμα/βιορευστά που παράγονται από πρώτες ύλες προέλευσης ΕΕ. Σε αντίθεση με τα υπόλοιπα κριτήρια, η επαλήθευση της τήρησης του κριτηρίου αυτού δεν εμπίπτει στην οδηγία ⁽²⁾. Είναι αναμενόμενο ότι τα κράτη μέλη θα βασιστούν στα οικεία ελεγκτικά συστήματα ⁽³⁾, προκειμένου να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση των γεωργών με τις εν λόγω απαιτήσεις. Εάν, στην επικράτεια των κρατών μελών, γεωργοί που προμηθεύουν πρώτες ύλες για βιοκαύσιμα/βιορευστά δεν καλύπτονται από τα ελεγκτικά αυτά συστήματα, τα κράτη μέλη θα οφείλουν να τους συμπεριλάβουν.

Εάν διαπιστωθεί μέσω του ελεγκτικού συστήματος παραβίαση του συγκεκριμένου κριτηρίου, το οικείο κράτος μέλος θα οφείλει να διασφαλίσει τη συνεκτίμησή της για τους σκοπούς που απαριθμούνται στο τμήμα 1.

2.3. Καλυπτόμενες ύλες

Κατά την οδηγία, ως «βιοκαύσιμα» νοούνται υγρά ή αέρια καύσιμα κίνησης τα οποία παράγονται από βιομάζα. Ως «βιορευστά» νοούνται υγρά καύσιμα για ενεργειακούς σκοπούς, εκτός από κίνηση, τα οποία παράγονται από βιομάζα ⁽⁴⁾. Ο δεύτερος ορισμός περικλείει μόνο υγρά καύσιμα. Αυτό σημαίνει ότι τα κριτήρια αειφορίας ισχύουν για το βιοαέριο κίνησης και όχι για το βιοαέριο που χρησιμοποιείται για θέρμανση ή ηλεκτροπαραγωγή.

Μολονότι στην οδηγία αναφέρονται πολλά είδη βιοκαυσίμων ⁽⁵⁾, οι σχετικοί κατάλογοι προορίζονται να διευκολύνουν την εφαρμογή της και δεν είναι πλήρεις. Είναι δυνατόν να προσμετρώνται για την επίτευξη των στόχων της οδηγίας βιοκαύσιμα και βιορευστά που δεν περιλαμβάνονται στους καταλόγους αυτούς.

Θεωρείται ότι ο όρος «βιορευστά» περικλείει παχύρρευστα υγρά, όπως χρησιμοποιημένα μαγειρικά έλαια, ζωικά λίπη, φοινικέλαιο, ακατέργαστο ταλλέλαιο και πίσσα ταλλελαίου.

Για τα βιοκαύσιμα/βιορευστά που παράγονται από απόβλητα και κατάλοιπα, πλην των καταλοίπων της γεωργίας, των υδατοκαλλιεργειών, της αλιείας και της δασοκομίας, ισχύει μόνο το κριτήριο αειφορίας που αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ⁽⁶⁾. Το τι αποτελεί απόβλητα ή κατάλοιπα εξετάζεται στο τμήμα 5. Κατάλοιπα της γεωργίας, των υδατοκαλλιεργειών, της αλιείας και της δασοκομίας είναι υπολείμματα που προέρχονται απευθείας από τη γεωργία, την αλιεία, τις υδατοκαλλιεργείες και τη δασοκομία και δεν περιλαμβάνουν τα κατάλοιπα συναφών κλάδων ή της μεταποίησης.

2.4. Εναρμόνιση των κριτηρίων αειφορίας

Τα κριτήρια αειφορίας της οδηγίας είναι πλήρως εναρμονισμένα σε κοινοτικό επίπεδο και θεσπίστηκαν βάσει του άρθρου 95 (εσωτερική αγορά) της συνθήκης ΕΚ. Συνεπώς, τα κράτη μέλη δεν έχουν την ευχέρεια να καθορίσουν οικεία πρόσθετα κριτήρια για τους σκοπούς

(1) έως (4) που αναφέρονται στο τμήμα 1 ⁽⁷⁾. Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να εξαιρούν βιοκαύσιμα/βιορευστά για τους σκοπούς αυτούς επικαλούμενα άλλους λόγους σχετικούς με την αειφορία πλην των κριτηρίων που ορίζει η οδηγία ⁽⁸⁾. Ωστόσο, στην περίπτωση ορισμένων βιοκαυσίμων που είναι εωφελέστερα από άλλα και, ταυτόχρονα, έχουν υψηλότερο κόστος παραγωγής, το κόστος αυτό μπορεί να λαμβάνεται υπόψη στα εθνικά καθεστώτα στήριξης ⁽⁹⁾.

2.5. Δημοσίευση πληροφοριών για την αειφορία

Τα κράτη μέλη θα λαμβάνουν από τους οικονομικούς φορείς πληροφορίες σχετικά με τα κριτήρια αειφορίας. Θα λαμβάνουν επίσης πληροφορίες για τη χώρα προέλευσης όλων των καυσίμων για τις οδικές μεταφορές — από ορυκτές και από ανανεώσιμες πηγές — και για τον τόπο αγοράς τους ⁽¹⁰⁾. Η οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη να δημοσιοποιούν τις πληροφορίες, ούτε τους το απαγορεύει. Η Επιτροπή παροτρύνει τα κράτη μέλη που δημοσιοποιούν τις εν λόγω πληροφορίες να το πράττουν με συνέπεια για όλα τα καύσιμα. Κατά τη γνώμη της, τα κράτη μέλη που αποφασίζουν να δημοσιεύσουν τις πληροφορίες θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη ότι οι συγκεκριμένες πληροφορίες κάθε εταιρείας ενδέχεται να είναι εμπορικά ευαίσθητες.

Η Επιτροπή θα δημοσιεύει σε συνοπτική μορφή, στην οικεία πλατφόρμα διαφάνειας, τις συγκεντρωτικές πληροφορίες που θα λαμβάνει από τα κράτη μέλη για τα βιοκαύσιμα και τα βιορευστά ⁽¹¹⁾.

3. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ ΣΤΑ ΑΕΡΙΑ ΤΟΥ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ

Η οδηγία απαιτεί μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 35 % (ποσοστό που αυξάνεται σε 50 % από τον Ιανουάριο του 2017 και σε 60 % από τον Ιανουάριο του 2018 για τις εγκαταστάσεις των οποίων η παραγωγή θα έχει αρχίσει το 2017 και εφεξής) ⁽¹²⁾. Περιλαμβάνει μεθοδολογία για τον υπολογισμό της μείωσης αυτής («πραγματική τιμή»), καθώς και «προκαθορισμένες τιμές» και «αναλυτικές προκαθορισμένες τιμές», οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιούνται σε ορισμένες περιπτώσεις ως αποδεικτικό τήρησης του κριτηρίου.

3.1. Εξαίρεση των εγκαταστάσεων που λειτουργούσαν στις 23 Ιανουαρίου 2008

Τα βιοκαύσιμα/βιορευστά που έχουν παραχθεί από εγκαταστάσεις οι οποίες λειτουργούσαν στις 23 Ιανουαρίου 2008 εξαιρούνται, μέχρι την 1η Απριλίου 2013, από την τήρηση του κριτηρίου που αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ⁽¹³⁾, με αποτέλεσμα να δίδεται άνεση χρόνου, λόγω χάριν στις βιομηχανικές μονάδες αιθανόλης σίτου που λειτουργούν με λιγνίτη ως καύσιμο διεργασίας και στα ελαιοτριβεία φοινικελαίου χωρίς δέσμευση του μεθανίου, για να προσαρμόσουν τις διεργασίες τους. Ο όρος «εγκαταστάσεις» περικλείει όλες τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας που χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διεργασία. Δεν πρέπει να θεωρείται ότι περικλείει εγκαταστάσεις παραγωγής οι οποίες ενδεχομένως προστέθηκαν εσκευμένα στην αλυσίδα παραγωγής με μόνο στόχο να συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την εξαίρεση που προβλέπεται από

⁽¹⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 6.

⁽²⁾ Πρβλ. άρθρο 18 παράγραφος 1.

⁽³⁾ Σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009.

⁽⁴⁾ Άρθρο 2.

⁽⁵⁾ Π.χ. στα παραρτήματα III και V.

⁽⁶⁾ Πρβλ. άρθρο 17 παράγραφος 1.

⁽⁷⁾ Το ζήτημα αυτό είναι άνευ αντικειμένου για τους σκοπούς (5) και (6) του τμήματος 1.

⁽⁸⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 8.

⁽⁹⁾ Πρβλ. αιτιολογικές σκέψεις (89) και (95) της οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος.

⁽¹⁰⁾ Πρβλ. άρθρο 7α παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας για την ποιότητα των καυσίμων.

⁽¹¹⁾ Άρθρο 18 παράγραφος 3.

⁽¹²⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 2.

⁽¹³⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 2 τελευταίο εδάφιο.

τη συγκεκριμένη διάταξη. Εάν τουλάχιστον μία από τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας που χρησιμοποιούνται στην αλυσίδα παραγωγής είχε τεθεί σε λειτουργία το αργότερο στις 23 Ιανουαρίου 2008, το κριτήριο της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατ'ελάχιστο ποσοστό 35 % ισχύει μόνο από την 1η Απριλίου 2013.

3.2. Προκαθορισμένες τιμές

Η οδηγία περιλαμβάνει «προκαθορισμένες τιμές», τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιούν οι οικονομικοί φορείς για να αποδεικνύουν την τήρηση του κριτηρίου που αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ⁽¹⁾. Το παράρτημα I της παρούσας ανακοίνωσης παρέχει καθοδήγηση για τις περιπτώσεις στις οποίες μπορούν να χρησιμοποιούνται προκαθορισμένες τιμές και συνδυασμοί αναλυτικών προκαθορισμένων τιμών και πραγματικών τιμών ⁽²⁾.

Η Επιτροπή μπορεί να επικαιροποιεί τις προκαθορισμένες τιμές. Η διαδικασία επικαιροποίησης των προκαθορισμένων τιμών εξετάζεται στην ανακοίνωση σχετικά με τα εθελοντικά συστήματα και τις προκαθορισμένες τιμές.

Η οδηγία περιλαμβάνει επίσης «τυπικές τιμές» για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που οφείλονται στα βιοκαύσιμα ⁽³⁾. Οι τιμές αυτές δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται από οικονομικούς φορείς· επιτρέπεται όμως να χρησιμοποιούνται από τα κράτη μέλη στις εκθέσεις που υποβάλλουν ανά διετία στην Επιτροπή σχετικά με τη συντελούμενη πρόοδο ως προς την προώθηση και τη χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ⁽⁴⁾.

3.3. Υπολογισμός πραγματικών τιμών

Η χρήση πραγματικών τιμών για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου είναι πάντοτε δυνατή, ανεξαρτήτως του αν υπάρχει ή όχι προκαθορισμένη τιμή για το εκάστοτε βιοκαύσιμο/βιορευστό. Το παράρτημα V μέρος Γ της οδηγίας περιέχει τους κανόνες υπολογισμού πραγματικών τιμών.

Δεν θεωρήθηκε απαραίτητο να συμπεριληφθούν στον υπολογισμό εισροές που επηρεάζουν το αποτέλεσμα σε μικρό ή μηδενικό βαθμό, όπως χημικά προϊόντα που χρησιμοποιούνται στην επεξεργασία σε μικρές ποσότητες ⁽⁵⁾.

Για τον υπολογισμό των εκπομπών από την «καλλιέργεια», η μέθοδος επιτρέπει τη χρήση μέσων τιμών (για συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές) αντί των πραγματικών ⁽⁶⁾. Η δυνατότητα αυτή μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμη στην περίπτωση πρώτων υλών για τις οποίες δεν υπάρχει προκαθορισμένη τιμή, καθώς και για τις περιφέρειες της ΕΕ στις οποίες δεν επιτρέπεται η χρήση προκαθορισμένων τιμών για ορισμένες πρώτες ύλες ⁽⁷⁾. Τα κράτη μέλη μπορούν να καταρτίσουν καταλόγους τέτοιων μέσων τιμών, οι οποίες είναι επίσης δυνατόν να ενσωματωθούν στα εθελοντικά συστήματα που καλύπτουν τον αντίκτυπο στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Παράρτημα V.

⁽²⁾ Σημειωτέον ότι στον υπολογισμό των (αναλυτικών) προκαθορισμένων τιμών έχει ληφθεί υπόψη ο καταλογισμός εκπομπών σε παραπροϊόντα.

⁽³⁾ Παράρτημα V.

⁽⁴⁾ Πρβλ. άρθρο 22 παράγραφος 2.

⁽⁵⁾ Είναι ουσιαστικό να σημειωθεί ότι οι αριθμητικές τιμές μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έχουν στρογγυλευθεί στην πλησιέστερη ποσοστιαία μονάδα.

⁽⁶⁾ Πρβλ. παράρτημα V μέρος Γ σημείο 6.

⁽⁷⁾ Πρβλ. άρθρο 19 παράγραφος 2 και 3.

⁽⁸⁾ Πρβλ. άρθρο 18 παράγραφος 4.

Η Επιτροπή προτίθεται να δημοσιεύσει, στην οικεία πλατφόρμα διαφάνειας, παραδείγματα υπολογισμού πραγματικών τιμών με σχόλια, καθώς και μια σειρά προτύπων τιμών που έχουν προκύψει από τις σειρές δεδομένων βάσει των οποίων καθορίστηκαν οι προκαθορισμένες τιμές. Οι πρότυπες αυτές τιμές μπορούν να εφαρμόζονται για ορισμένους από τους συντελεστές που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό πραγματικών τιμών.

Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τη μέθοδο υπολογισμού του αντίκτυπου στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου περιέχει το παράρτημα II της παρούσας ανακοίνωσης.

4. ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΑ ΕΔΑΦΗ

Η οδηγία ορίζει κατηγορίες εδαφών με υψηλή αξία βιοποικιλότητας ⁽⁹⁾. Από τα εδάφη αυτά δεν θα πρέπει να λαμβάνονται πρώτες ύλες για την παραγωγή βιοκαυσίμων/βιορευστών.

Η οδηγία ορίζει κατηγορίες εδαφών με υψηλά αποθέματα άνθρακα ⁽¹⁰⁾. Εάν έκταση που τον Ιανουάριο του 2008 υπάγονταν σε μία από τις εν λόγω κατηγορίες εδαφών δεν υπάγεται πλέον σε αυτή, δεν θα πρέπει να λαμβάνονται από την έκταση αυτή πρώτες ύλες για την παραγωγή βιοκαυσίμων/βιορευστών.

Η οδηγία προβλέπει εξαιρέσεις για ορισμένα από τα εν λόγω κριτήρια, υπό τον όρο προσκόμισης αποδεικτικών στοιχείων.

Σε έκταση που υπάγεται σε περισσότερες από μία κατηγορίες εδαφών, εφαρμόζονται όλα τα σχετικά κριτήρια. Η επιλεξιμότητα για εξαίρεση ως προς ένα κριτήριο δεν συνεπάγεται εξαίρεση ως προς τα υπόλοιπα εφαρμοστέα κριτήρια.

4.1. Εδάφη με υψηλή αξία βιοποικιλότητας

Δεν πρέπει να λαμβάνονται πρώτες ύλες από πρωτογενή δάση και άλλες (πρωτογενείς) δασώδεις εκτάσεις, από περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί με σκοπό την προστασία της φύσης και από λειμώνες μεγάλης βιοποικιλότητας ⁽¹¹⁾. Η Επιτροπή προτίθεται να καθορίσει το 2010 κριτήρια και γεωγραφικό εύρος εξάπλωσης με σκοπό τον προσδιορισμό των λειμώνων που μπορούν να θεωρηθούν ως μεγάλης βιοποικιλότητας ⁽¹²⁾.

Για τους λειμώνες υψηλής βιοποικιλότητας που δεν είναι φυσικοί, υπάρχει δυνατότητα εξαίρεσης, εφόσον υποβάλλονται στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η συγκομιδή των πρώτων υλών είναι απαραίτητη για τη διατήρηση του χαρακτηρισμού τους ως λειμώνων. Για τις περιοχές προστασίας της φύσης, υπάρχει δυνατότητα εξαίρεσης, εφόσον υποβάλλονται στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η παραγωγή των πρώτων υλών δεν παρεμποδίζει την εν προκειμένω επιδιωκόμενη προστασία της φύσης ⁽¹³⁾. Η Επιτροπή γνωρίζει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) μελετά το ζήτημα του είδους των αποδεικτικών στοιχείων που θα πρέπει να υποβάλλονται.

⁽⁹⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 3.

⁽¹⁰⁾ Άρθρο 17 παράγραφοι 4 και 5.

⁽¹¹⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 3.

⁽¹²⁾ Έγγραφο για δημόσια διαβούλευση είναι διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://ec.europa.eu/energy/renewables/consultations/2010_02_08_biodiverse_grassland_en.htm

⁽¹³⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 3 στοιχείο β)· ισχύει τόσο για το σημείο (i), όσο και για το σημείο (ii) της διάταξης αυτής.

Η οδηγία περιλαμβάνει διαδικασία με την οποία μπορούν να λαμβάνονται υπόψη νέες περιοχές προστασίας της φύσης, κατόπιν απόφασης της Επιτροπής⁽¹⁾. Επί του παρόντος δεν έχουν αναγνωρισθεί περιοχές αυτού του είδους. Όταν ληφθούν αποφάσεις αναγνώρισης περιοχών, θα δημοσιευθούν σχετικές πληροφορίες στην πλατφόρμα διαφάνειας της Επιτροπής.

4.2. Εδάφη με υψηλά αποθέματα άνθρακα

Δεν πρέπει να λαμβάνονται πρώτες ύλες από υγροβιότοπους, από συνεχώς δασωμένες περιοχές, από εκτάσεις με συγκόμωση μεταξύ 10 % και 30 % και από τυρφώνες, εάν ο χαρακτηρισμός της έκτασης έχει μεταβληθεί σε σύγκριση με εκείνον που ίσχυε τον Ιανουάριο του 2008⁽²⁾.

Αρα, εάν ληφθεί πρώτη ύλη από έκταση που ήταν υγροβιότοπος⁽³⁾ τον Ιανουάριο του 2008 και εξακολουθεί να είναι υγροβιότοπος όταν ληφθεί η πρώτη ύλη, η χρήση της τελευταίας δεν συνιστά παραβίαση του κριτηρίου.

Ο όρος «χαρακτηρισμός» αναφέρεται στις φυσικές κατηγορίες που ορίζει η οδηγία.

Οι αλλαγές χρήσεων γης που δεν καλύπτονται από το κριτήριο αυτό πρέπει πάντως να λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό του αντίκτυπου στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου (βλ. παράρτημα II).

4.2.1. Συνεχώς δασωμένες περιοχές⁽⁴⁾

Πριν εξεταστεί η έννοια της «συνεχώς δασωμένης περιοχής», υπενθυμίζεται ότι στον υπολογισμό του αντίκτυπου στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κάθε αλλαγή των χρήσεων γης⁽⁵⁾, συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών που ενδεχομένως πρέπει να λαμβάνονται υπόψη βάσει άλλων μέσων άσκησης πολιτικής πλην της παρούσας οδηγίας.

Ο όρος «συνεχώς δασωμένη περιοχή» ορίζεται στην οδηγία ως έκταση με επιφάνεια μεγαλύτερη από 1 εκτάριο, με δένδρα ύψους άνω των 5 μέτρων και με συγκόμωση μεγαλύτερη του 30 %, ή με δένδρα που έχουν τη δυνατότητα να φθάσουν, επιτόπου, τα όρια αυτά. Δεν περιλαμβάνονται στον ορισμό αυτό οι εκτάσεις στις οποίες υπερισχύουν οι γεωργικές ή αστικές χρήσεις γης⁽⁶⁾.

4.2.2. Εκτάσεις με συγκόμωση μεταξύ 10 % και 30 %⁽⁷⁾

Στην περίπτωση των εκτάσεων που προσομοιάζουν με συνεχώς δασωμένες περιοχές αλλά των οποίων η συγκόμωση κυμαίνεται μεταξύ 10 % και 30 %, υπάρχει δυνατότητα εξαίρεσης, εφόσον υποβάλλονται στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο αντίκτυπος στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου⁽⁸⁾, συμπεριλαμβανομένων των

ενδεχόμενων μεταβολών των αποθεμάτων άνθρακα της συγκεκριμένης έκτασης από τον Ιανουάριο του 2008, τηρεί το ανάλογο κατώτατο όριο μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

4.2.3. Τυρφώνες⁽⁹⁾

Για τα βιοκαύσιμα/βιορευστά που παράγονται από βιομάζα προερχόμενη από εκτάσεις που ήταν τυρφώνες τον Ιανουάριο του 2008, υπάρχει δυνατότητα εξαίρεσης, εφόσον υποβάλλονται στοιχεία που αποδεικνύουν ότι:

- το έδαφος ήταν πλήρως αποστραγγισμένο τον Ιανουάριο του 2008 ή
- δεν σημειώθηκε αποστράγγιση του εδάφους από τον Ιανουάριο του 2008.

Αυτό σημαίνει ότι στην περίπτωση τυρφώνων εν μέρει αποστραγγισμένων τον Ιανουάριο του 2008, παραβίαση του κριτηρίου θα συνιστά η τυχόν μεταγενέστερη αποστράγγιση σε μεγαλύτερο βάθος, η οποία επηρεάζει έδαφος που δεν ήταν ήδη πλήρως αποστραγγισμένο.

Η ίδια η τύρφη δεν θεωρείται βιομάζα⁽¹⁰⁾.

4.3. Παροχή στοιχείων που αποδεικνύουν την τήρηση

Τα στοιχεία που αποδεικνύουν την τήρηση των σχετικών με τα εδάφη κριτηρίων μπορούν να έχουν πολλές μορφές, μεταξύ των οποίων αεροφωτογραφίες, δορυφορικές εικόνες, χάρτες, κτηματολογικές εγγραφές/βάσεις δεδομένων⁽¹¹⁾ και τοπογραφικές μελέτες.

Τα αποδεικτικά στοιχεία μπορούν να είναι «θετικά» ή «αρνητικά».

Για παράδειγμα, η τήρηση του κριτηρίου του «πρωτογενούς δάσους» είναι δυνατόν να αποδειχθεί με:

- αεροφωτογραφία της έκτασης, που δείχνει ότι έχει φυτευτεί με ζαχαροκάλαμο (θετικό αποδεικτικό) ή
- χάρτη όλων των πρωτογενών δασών της περιοχής, που δείχνει ότι η έκταση βρίσκεται εκτός αυτών (αρνητικό αποδεικτικό).

Τα κριτήρια αναφέρονται στον χαρακτηρισμό των εδαφών τον Ιανουάριο του 2008, χωρίς όμως να αποκλείεται η χρήση παλαιότερων αποδεικτικών στοιχείων. Εάν λόγου χάριν αποδεικνύεται ότι μια έκταση ήταν καλλιεργούμενη πριν από το 2008, π.χ. το 2005, το στοιχείο αυτό ενδέχεται να αρκεί ως αποδεικτικό της τήρησης μέρους ή του συνόλου των κριτηρίων που αφορούν τα εδάφη.

Η Επιτροπή προτίθεται να δημοσιεύσει, στην οικεία πλατφόρμα διαφάνειας, οδηγίες προς τους οικονομικούς φορείς για τον προσδιορισμό των σχετικών κατηγοριών εδαφών.

⁽¹⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 3 στοιχείο β) σημείο ii).

⁽²⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 4 και 5.

⁽³⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 4 στοιχείο α).

⁽⁴⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 4 στοιχείο β).

⁽⁵⁾ Πρβλ. παράρτημα II της παρούσας ανακοίνωσης.

⁽⁶⁾ Εν προκειμένω, οι εκτάσεις γεωργικής χρήσης αναφέρονται σε συστάδες δένδρων σε συστήματα γεωργικής παραγωγής, όπως σπωρώνες, φυτείες ελαιοφαινόικα και γεωργοδασοκομικά συστήματα καλλιεργείων υπό δενδροκαλύψη.

⁽⁷⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 4 στοιχείο γ).

⁽⁸⁾ Παράρτημα V μέρος Γ.

⁽⁹⁾ Άρθρο 17 παράγραφος 5.

⁽¹⁰⁾ Πρβλ. άρθρο 2.

⁽¹¹⁾ Π.χ. το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ) για τις ανάγκες της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής της ΕΕ.

5. ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΡΟΣΜΕΤΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΑ

5.1. Συνυπολογισμός στην περίπτωση καυσίμων που προέρχονται εν μέρει από μη ανανεώσιμες πηγές

Ορισμένα καύσιμα αποτελούνται μόνο εν μέρει από ανανεώσιμη ύλη. Για κάποια από αυτά, όπως το ETBE, το παράρτημα III της οδηγίας αναφέρει το ποσοστό του καυσίμου που θεωρείται ανανεώσιμο για την προσμέτρηση στην επίτευξη του στόχου ⁽¹⁾. Για καύσιμα που δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα του παραρτήματος III, συμπεριλαμβανομένων όσων παράγονται με ευέλικτες διεργασίες που δεν αποδίδουν πάντοτε παρτίδες με τον ίδιο συνδυασμό (μείγμα) πηγών, είναι δυνατόν να συναχθεί κατάλληλη αναλογία από τον κανόνα που δίνει την ηλεκτροπαραγωγή σε σταθμούς πολλαπλών καυσίμων: «η συμβολή κάθε πηγής ενέργειας πρέπει να συνυπολογίζεται με βάση το ενεργειακό της περιεχόμενο» ⁽²⁾.

Για την τήρηση του κριτηρίου αειφορίας που αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, το προερχόμενο από βιομάζα μέρος των καυσίμων που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο πρέπει να τηρεί το ανάλογο κατώτατο όριο. Για ορισμένα καύσιμα, όπως το ETBE, η οδηγία προβλέπει προκαθορισμένες τιμές.

Τα ποσοστά του παραρτήματος III της οδηγίας ισχύουν επίσης όταν κρίνεται το κατά πόσον απαιτείται ειδική επισημάνση στα σημεία πώλησης για τα καύσιμα που περιέχουν βιοκαύσιμο ⁽³⁾. Για παράδειγμα, δεν θα απαιτείται ειδική επισημάνση για τη βενζίνη που περιέχει 20 % ETBE, επειδή το ποσοστό που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές είναι μικρότερο από 10 %.

5.2. Διπλή προσμέτρηση βιοκαυσίμων

Ορισμένα βιοκαύσιμα προσμετρώνται διπλά για την απόδειξη της τήρησης του στόχου για μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές 10 % σε όλα τα μεταφορικά μέσα μέχρι το 2020 και για την εκπλήρωση των εθνικών υποχρεώσεων όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ⁽⁴⁾. Όλα τα άλλα βιοκαύσιμα πρέπει να προσμετρών-

νται μία μόνο φορά. Στην περίπτωση βιοκαυσίμων τα οποία παράγονται μόνο εν μέρει από ύλες που προσμετρώνται διπλά, η διπλή προσμέτρηση ισχύει μόνο για το συγκεκριμένο μέρος του βιοκαυσίμου ⁽⁵⁾.

Στα βιοκαύσιμα που προσμετρώνται διπλά περιλαμβάνονται τα προερχόμενα από απόβλητα και κατάλοιπα.

Η οδηγία δεν περιέχει ορισμό των εννοιών «απόβλητα» και «κατάλοιπα». Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι έννοιες αυτές πρέπει να ερμηνεύονται σύμφωνα με τους στόχους της οδηγίας:

— για τη διπλή προσμέτρηση: διαφοροποίηση των πρώτων υλών ⁽⁶⁾.

— για τη μεθοδολογία υπολογισμού των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου: δεν καταλογίζονται εκπομπές σε παραπροϊόντα που δεν επιδιώκει η παραγωγή, όπως είναι το άχυρο στην παραγωγή σίτου ⁽⁷⁾.

Στο πλαίσιο αυτό, μπορούν να θεωρηθούν απόβλητα όλες οι ουσίες ή αντικείμενα τα οποία ο κάτοχός τους είτε απορρίπτει είτε προτίθεται ή οφείλει να απορρίψει ⁽⁸⁾. Δεν πρέπει να θεωρείται ότι ανήκουν στην κατηγορία αυτή πρώτες ύλες που έχουν εσκεμμένα τροποποιηθεί για να προσμετρώνται ως απόβλητα (π.χ. με την προθήκη αποβλήτων σε υλικά που δεν ήταν απόβλητα).

Στο πλαίσιο αυτό, τα κατάλοιπα είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν:

— κατάλοιπα της γεωργίας, των υδατοκαλλιεργειών, της αλιείας και της δασοκομίας και

— κατάλοιπα επεξεργασίας.

Κατάλοιπο επεξεργασίας είναι ουσία που δεν αποτελεί το ή τα τελικά προϊόντα τα οποία επιδιώκει άμεσα η διεργασία παραγωγής. Δεν αποτελεί τον πρωταρχικό στόχο της διεργασίας παραγωγής ούτε η διεργασία αυτή έχει τροποποιηθεί εσκεμμένα για την παραγωγή της ουσίας.

Παραδείγματα καταλοίπων είναι η ακατέργαστη γλυκερίνη, η πίσσα ταλλελαίου και η κοπριά.

⁽¹⁾ Άρθρο 5 παράγραφος 5.

⁽²⁾ Άρθρο 5 παράγραφος 3.

⁽³⁾ Άρθρο 21 παράγραφος 1.

⁽⁴⁾ Άρθρο 21 παράγραφος 2.

⁽⁵⁾ Που είναι το φυσικό μερίδιο (δεν εφαρμόζεται στη διάταξη αυτή το «σύστημα ισοζυγίου μάζας» για τα κριτήρια αειφορίας).

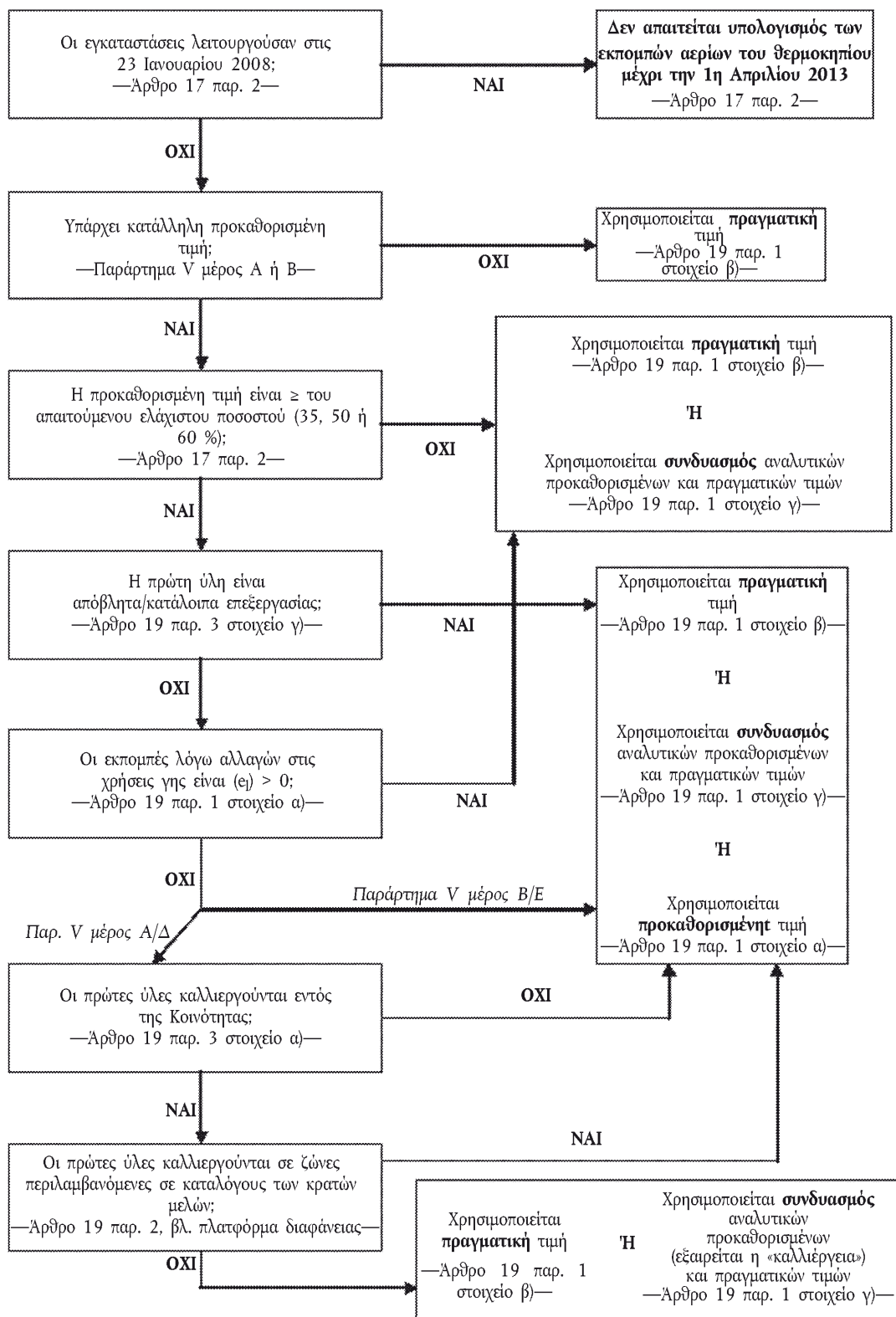
⁽⁶⁾ Πρβλ. αιτιολογική σκέψη (89) της οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

⁽⁷⁾ Πρβλ. παράρτημα V μέρος Γ σημείο 18.

⁽⁸⁾ Συμπεριλαμβάνονται τα υλικά που επιβάλλεται να αποσυρθούν από την αγορά για λόγους υγείας ή ασφάλειας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Μέθοδοι υπολογισμού του αντίκτυπου στα αέρια του θερμοκηπίου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Μέθοδος υπολογισμού του αντίκτυπου στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου: περισσότερες λεπτομέρειες

Μείωση εκπομπών μέσω σώρευσης άνθρακα στο έδαφος χάρη στην καλύτερη γεωργική διαχείριση (παράρτημα V μέρος Γ σημείο 1)

Η «καλύτερη γεωργική διαχείριση» μπορεί να περιλαμβάνει πρακτικές όπως:

- στροφή στη μειωμένη ή μηδενική κατεργασία του εδάφους,
- βελτίωση της αμειψισποράς ή/και των ενδιάμεσων καλλιεργειών, καθώς και της διαχείρισης των υπολειμμάτων καλλιέργειας,
- βελτίωση της διαχείρισης λιπασμάτων ή κοπριάς,
- χρήση βελτιωτικών εδάφους (π.χ. λίπασμα κομποστοποίησης).

Η μείωση των εκπομπών με τις βελτιώσεις αυτές είναι δυνατόν να ληφθεί υπόψη, εφόσον υποβάλλονται είτε στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο άνθρακας του εδάφους αυξήθηκε, είτε αξιόπιστα και επαληθεύσιμα στοιχεία σύμφωνα με τα οποία είναι εύλογο να έχει αυξηθεί κατά τη διάρκεια της καλλιέργειας των εξεταζόμενων πρώτων υλών ⁽¹⁾.

Η μείωση των εκπομπών, εκφραζόμενη σε g CO_{2eq}/MJ, είναι δυνατόν να υπολογιστεί με τη βοήθεια τύπου ανάλογου με εκείνον που προβλέπεται στο σημείο 7 της μεθόδου, αν αντικατασταθεί ο διαρέτης «20» με την περίοδο καλλιέργειας (σε έτη) του εκάστοτε φυτού.

Καλλιέργεια (σημείο 6)

Στις εισροές/μεταβλητές που επηρεάζουν τις εκπομπές από την καλλιέργεια συγκαταλέγονται συνήθως οι σπόροι προς σπορά, τα καύσιμα, τα λιπάσματα, τα φυτοφάρμακα, η απόδοση της παραγωγής και οι εκπομπές μονοξειδίου του αζώτου (N₂O) από τον αγρό. Η απορρόφηση διοξειδίου του άνθρακα από τα φυτά, με τον βραχύ κύκλο του άνθρακα, δεν λαμβάνεται εν προκειμένω υπόψη. Για να αντισταθμιστεί η προσέγγιση αυτή, δεν λαμβάνονται υπόψη οι εκπομπές από το χρησιμοποιούμενο καύσιμο στο σημείο 13.

Η μεθοδολογία για την «καλλιέργεια» επιτρέπει να χρησιμοποιούνται, αντί των πραγματικών τιμών, μέσες τιμές για γεωγραφικές ζώνες μικρότερες από εκείνες που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των προκαθορισμένων τιμών. Οι προκαθορισμένες τιμές (με μια εξαίρεση) υπολογίστηκαν σε παγκόσμιο επίπεδο. Ωστόσο, η οδηγία περιορίζει τη χρήση τους εντός της ΕΕ στο επίπεδο των περιοχών NUTS 2 (στατιστική ονοματολογία των εδαφικών μονάδων) ⁽²⁾. Αυτό φαίνεται να συνεπάγεται ότι, εντός της ΕΕ, οι μέσες τιμές θα πρέπει να αφορούν περιοχές NUTS 2 ή αναλυτικότερου επιπέδου. Λογικά, ανάλογο θα είναι και το ενδεδειγμένο επίπεδο εκτός ΕΕ.

Εκπομπές N₂O (σημείο 6)

Η μεθοδολογία της IPCC (Διακυβερνητική Επιτροπή για τη Κλιματική Αλλαγή) είναι κατάλληλος τρόπος συνεκτίμησης των εκπομπών N₂O από τα εδάφη, τόσο εκείνων που περιγράφονται στην εν λόγω μεθοδολογία ως «άμεσες» όσο και εκείνων που περιγράφονται ως «έμμεσες» ⁽³⁾. Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να χρησιμοποιούν και τις τρεις βαθμίδες IPCC. Η βαθμίδα 3, που βασίζεται σε διεξοδικές μετρήσεις ή/και μοντελοποίηση, φαίνεται καταλληλότερη για τον υπολογισμό «περιφερειακών» τιμών όσον αφορά την καλλιέργεια (βλ. σημείο 3.3 της παρούσας ανακοίνωσης) απ' ό, τι για άλλους υπολογισμούς πραγματικών τιμών.

Αλλαγές των χρήσεων γης (σημεία 7 και 10)

Ως αλλαγές των χρήσεων γης πρέπει να νοούνται οι αλλαγές από πλευράς κάλυψης του εδάφους μεταξύ των έξι κατηγοριών εδάφους που χρησιμοποιεί η IPCC (δασικές εκτάσεις, λειμώνες, καλλιεργούμενες εκτάσεις, υγροβιότοποι, κατοικημένες περιοχές και λοιπά εδάφη), στις οποίες προστίθεται μια έβδομη κατηγορία πολυετών καλλιεργειών, δηλ. εκείνες στις οποίες η συγκομιδή των βλαστών δεν είναι συνήθως ετήσια, όπως τα προμηνοφύη δάση βραχυχρόνιας αμειψισποράς και ο ελαιοφαινοειδής ⁽⁴⁾. Αυτό σημαίνει ότι η μετατροπή, λόγω χάριν, από λειμώνα σε καλλιεργούμενη έκταση είναι αλλαγή της χρήσης γης, ενώ η μετάβαση από μια καλλιέργεια (όπως αραβοσίτου) σε άλλη (όπως ελαιοκράμβης) δεν είναι. Στις καλλιεργούμενες εκτάσεις περιλαμβάνονται και εκείνες που βρίσκονται σε αγρανάπαυση (δηλ. γαίες των οποίων η καλλιέργεια διακόπτεται για ένα ή περισσότερα έτη και έπειτα επαναρχίζει). Αλλαγές στις διαχειριστικές δραστηριότητες και στις πρακτικές κατεργασίας του εδάφους ή χρήσης κοπριάς δεν θεωρούνται αλλαγές των χρήσεων γης.

⁽¹⁾ Σχετικό αποδεικτικό στοιχείο μπορεί να αποτελεί η μέτρηση του άνθρακα του εδάφους, π.χ. πρώτη μέτρηση πριν αρχίσει η καλλιέργεια και μετέπειτα μετρήσεις σε τακτά διαστήματα που απέχουν αρκετά έτη μεταξύ τους. Στην περίπτωση αυτή, η αύξηση του εδαφικού άνθρακα μέχρι την εκτέλεση της δεύτερης μέτρησης θα υπολογίζεται κατ' εκτίμηση με τη χρήση κατάλληλης επιστημονικής βάσης. Από τη δεύτερη μέτρηση και μετά, η αύξηση του εδαφικού άνθρακα και η τάξη μεγέθους της θα διαπιστώνονται με βάση τις μετρήσεις.

⁽²⁾ Άρθρο 19 παράγραφοι 2 και 3. Οι περιοχές αυτές εξειδικεύονται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1059/2003, ενώ διαδραστικός χάρτης τους διατίθεται στον δικτυακό τόπο: http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nuts/home_regions_en.html

⁽³⁾ Πρβλ. κατευθυντήριες γραμμές της IPCC για τις εθνικές απογραφές αερίων θερμοκηπίου, 2006, Τόμος 4, Κεφάλαιο 11 http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/4_Volume4/V4_11_Ch11_N2O&CO2.pdf

⁽⁴⁾ Επειδή στην περίπτωση τους το έδαφος έχει χαρακτηριστικά τόσο καλλιεργούμενης, όσο και δασικής έκτασης.

Οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των αποθεμάτων άνθρακα του εδάφους⁽¹⁾ παρέχουν λεπτομέρειες σχετικά με τον υπολογισμό. Η Επιτροπή προτίθεται να δημοσιεύσει, στην οικεία πλατφόρμα διαφάνειας, σχολιασμένο παράδειγμα υπολογισμού των εκπομπών από αλλαγές των αποθεμάτων άνθρακα που οφείλονται σε αλλαγές των χρήσεων γης.

Ένταση εκπομπών της ηλεκτρικής ενέργειας του δικτύου (σημείο 11)

Η οδηγία επιβάλλει τη χρήση της μέσης έντασης εκπομπών σε «δεδομένη περιφέρεια». Στην περίπτωση της ΕΕ, η πιο εύλογη επιλογή είναι το σύνολο του εδάφους της. Στην περίπτωση τρίτων χωρών, των οποίων τα ηλεκτρικά δίκτυα συχνά είναι λιγότερο συνδεδεμένα διασυνοριακά, η ενδεδειγμένη επιλογή μπορεί να είναι η εθνική μέση τιμή.

Ενεργειακός καταλογισμός (σημεία 17 και 18)

Η κατώτερη θερμογόνος δύναμη, που χρησιμοποιείται στην εφαρμογή του συγκεκριμένου κανόνα, πρέπει να αναφέρεται στο σύνολο του προϊόντος ή παραπροϊόντος και όχι μόνο στο ξηρό κλάσμα του. Ωστόσο, σε πολλές περιπτώσεις, κυρίως των σχεδόν ξηρών προϊόντων, η κατώτερη θερμογόνος δύναμη ως προς το ξηρό κλάσμα μπορεί να αποτελεί επαρκή προσέγγιση.

Δεδομένου ότι η θερμότητα δεν έχει κατώτερη θερμογόνο δύναμη, δεν είναι δυνατόν να καταλογιστούν σ' αυτή εκπομπές με βάση την εν λόγω παράμετρο.

Δεν θα πρέπει να καταλογίζονται εκπομπές στα υπολείμματα γεωργικής καλλιέργειας και στα κατάλοιπα επεξεργασίας, επειδή θεωρείται ότι έχουν μηδενικές εκπομπές μέχρι τη συλλογή τους⁽²⁾, ούτε και στα απόβλητα. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα απόβλητα και τα κατάλοιπα παρέχονται στο σημείο 5.2.

Ο καταλογισμός πρέπει να εφαρμόζεται αμέσως μετά την παραγωγή του παραπροϊόντος (ουσία που, υπό κανονικές συνθήκες, μπορεί να αποθηκευθεί ή να διατεθεί στο εμπόριο) και του βιοκαυσίμου/βιορευστού/ενδιάμεσου προϊόντος σε ένα στάδιο διεργασίας. Το τελευταίο μπορεί να είναι στάδιο διεργασίας εντός της βιομηχανικής μονάδας, του οποίου έπεται περαιτέρω «επόμενη» επεξεργασία οποιουδήποτε από τα προϊόντα. Ωστόσο, εάν η επόμενη επεξεργασία των σχετικών προϊόντων ή παραπροϊόντων συνδέεται (με βρόχους ανατροφοδότησης με υλικό ή ενέργεια) με προηγούμενο τμήμα της επεξεργασίας, το σύστημα θεωρείται «διυλιστήριο»⁽³⁾ και ο καταλογισμός εφαρμόζεται στο σημείο όπου κάθε προϊόν δεν υποβάλλεται σε περαιτέρω επόμενη επεξεργασία που να συνδέεται, με βρόχους ανατροφοδότησης με υλικό ή ενέργεια, με προηγούμενο τμήμα της επεξεργασίας.

Ηλεκτρική ενέργεια από συμπαραγωγή (ΣΠΗΘ) (σημείο 16)

Ο γενικός κανόνας καταλογισμού κατά το σημείο 17 δεν εφαρμόζεται στην ηλεκτρική ενέργεια από ΣΠΗΘ, όταν ο σταθμός ΣΠΗΘ τροφοδοτείται με 1) ορυκτά καύσιμα, 2) βιοενέργεια, εφόσον αυτή δεν αποτελεί παραπροϊόν της ίδιας διεργασίας ή 3) υπολείμματα γεωργικής καλλιέργειας, έστω και αν αποτελούν παραπροϊόν της ίδιας διεργασίας. Αντ' αυτού εφαρμόζεται ο κανόνας του σημείου 16 ως εξής:

- Εφόσον ο σταθμός ΣΠΗΘ παρέχει θερμότητα όχι μόνο στη διεργασία παραγωγής βιοκαυσίμου/βιορευστού αλλά και για άλλους σκοπούς, το μέγθός του πρέπει να μειώνεται θεωρητικά -για τον υπολογισμό- στο απαραίτητο για την παροχή μόνο της θερμότητας που χρειάζεται για τη διεργασία παραγωγής βιοκαυσίμου/βιορευστού. Πρέπει να μειώνεται θεωρητικά, κατ' αναλογία, η πρωτεύουσα ηλεκτρική ισχύς εξόδου του σταθμού ΣΠΗΘ.
- Στην ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που απομένει μετά την ανωτέρω θεωρητική αναπροσαρμογή και αφού καλυφθούν οι ενδεχόμενες πραγματικές εσωτερικές ανάγκες σε ηλεκτρική ενέργεια, πρέπει να αποδίδεται πίστωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, η οποία πρέπει να αφαιρείται από τις εκπομπές επεξεργασίας.
- Το ύψος του οφέλους αυτού ισούται με τις εκπομπές κύκλου ζωής που μπορούν να αποδοθούν στην παραγωγή ίσης ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμό ηλεκτροπαραγωγής που τροφοδοτείται με καύσιμο του ίδιου τύπου.

Συγκριτικό ορυκτό καύσιμο (σημείο 19)

Η τιμή συγκριτικού ορυκτού καυσίμου που πρέπει να χρησιμοποιείται επί του παρόντος για τα βιοκαύσιμα είναι 83,8 g CO_{2eq}/MJ. Η τιμή αυτή θα αντικατασταθεί από τις «πιο πρόσφατες πραγματικές μέσες εκπομπές από το ορυκτό μέρος της βενζίνης και του ντίζελ στην Κοινότητα», όταν το στοιχείο αυτό θα είναι διαθέσιμο μέσω των εκδόσεων που θα υποβάλλονται βάσει της οδηγίας για την ποιότητα των καυσίμων⁽⁴⁾.

Οι εκδόσεις αυτές πρέπει να υποβάλλονται ετησίως, με πρώτο έτος αναφοράς το 2011. Εάν είναι εφικτός ο υπολογισμός της νέας τιμής για το συγκριτικό ορυκτό καύσιμο, η Επιτροπή θα τη δημοσιεύσει στην οικεία πλατφόρμα διαφάνειας, μαζί με την ημερομηνία από την οποία θα μπορεί να θεωρείται «διαθέσιμη» και θα πρέπει να χρησιμοποιείται. Η Επιτροπή θα λάβει υπόψη την πλησιέστερη χρονικά σχετική επικαιροποίηση την επόμενη φορά που θα τροποποιήσει τις τυπικές και τις προκαθορισμένες τιμές της οδηγίας.

⁽¹⁾ ΕΕ L 151 της 17.6.2010, σ. 19.

⁽²⁾ Ομοίως, όταν τα υλικά αυτά χρησιμοποιούνται ως πρώτες ύλες, η αρχική τιμή των εκπομπών είναι μηδέν κατά τη συλλογή.

⁽³⁾ Πρβλ. παράρτημα V μέρος Γ σημείο 18 τελευταίο εδάφιο.

⁽⁴⁾ Σύμφωνα με το άρθρο 7α της οδηγίας για την ποιότητα των καυσίμων, οι προμηθευτές καυσίμων/ενέργειας (οδικών μεταφορών) που έχουν οριστεί από τα κράτη μέλη οφείλουν να υποβάλλουν στις ορισθείσες αρχές έκθεση σχετικά με 1) τον συνολικό όγκο κάθε τύπου παρεχόμενου καυσίμου ή ενέργειας, αναφέροντας τον τόπο αγοράς και την προέλευσή του, και 2) τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής, ανά μονάδα ενέργειας.